

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychozi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje w Sosnowcu z odnośnikiem rocznie mk. 2400, półrocznie 1200 kwartalnie mk. 600, miesięcznie mk. 200, pocztą mk. 250. — Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA. Za wiersz nonparelony na 1 stronie Mk. 60, na 3 str. Mk. 50, na 4 str. Mk. 35. Nadesłane wiersz garbontowy Mk. 75. Drobne za wyraz Mk. 10, najmniej Mk. 100. Dla zagran. 100% drożej. Każda podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ulica Dąblińska Nr 1

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC

Adm. Instrukcja otwarta od 9 rano bez przerwy do 7 wiecz. W niedzielę i święta od 8 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 12 w poł. do 2 po poł.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Tę Aka. „Reklama Polska” w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Cena pojedynczego egzemplarza mk. 15. (Na G. Śląsku 30 fen.) SOSNOWIEC, piątek dnia 16 grudnia 1921 roku Nr. 283. Rok XV.

Ważne zawiadomienie!

Kto chce mieć dobry i elegancki portret z fotografii na gwiazdkę, niech zapamięta sobie adres największego w Polsce

Zakładu portretowego LAZARA w Sosnowcu

ul. Starososnowiecka 14
w pobliżu cukierni „Zacisze”

Należy już obecnie zgłaszać się z zamówieniami. Nie dajcie się баламудzić agentom z innych podobnych firm gdyż będziecie żalowali.

Kto powoła się na powyższe ogłoszenie dostanie 10% opustu 1137

Dziś i dni następne

Antenatka

Romans historyczny znakomitego autora Franciszka Grillparcera w 7 aktach.

KINO-SFINKS

Olou sezonni!

Od poniedziałku 12 do 18 grudnia włącznie

Podwójny program

wielki obraz historyczny z czasów króla angielskiego Henryka Fudora p.t.

ANNA BOLEYN

w roli głównej słynna artystka HENNY PORTER.

Z powodu ogromnych kosztów ceny miejsc podwyższone. Do obrazu przygrywa duet artystyczny

UWAGA: Z powodu połączenia 2 serji, będą tylko dane 2 seansy 1 o 6, 2 o 8

Śląsk Cieszyński przeciwko umowie polsko-czeskiej.

Społeczeństwo polskie na Śląsku Cieszyńskim od-czuwszy lepiej i dotkliwiej niż my „przyjaźń i brater-ską politykę” czeską w sto sunku do ludności terenów zajętych przez Czechów jest do głębi oburzone z racji zawarcia przez Polskę „ugody” z Czechami, która ma być ratyfikowana przez Sejm.

W dniu 11 go grudnia w Cieszynie, Skoczowie, Dziedzicach, Istebnej i okolicach odbyły się tłumne wiece ludności polskiej, na których uchwalono rezolu-sję z protestem przeciwko przyjęciu przez Sejm umo-wy polsko-czeskiej, w opra-

cowaniu pp. Piltza-Benesza domagając się od posłów Śląska Cieszyńskiego inter-wencji w Sejmie.

Uchwalona rezolucja brzmi:

Zebrani dnia 11 grud-nia obywatele miasta Cie-szyna, Skoczowa, Dziedzic Istebnej i okolicy:

1. Protestują najenergicz-niej przeciw ratyfikowaniu przez Sejm umowy polsko-czeskiej podpisanej dnia 6 listopada r. b. w Pradze. Umowa ta uznana przez ogromną większość społe-czeństwa za niekorzystną dla Polski pod względem politycznym i gospodarczym ma nadto uznać haniebnę

gwałtem narzucone rozdar-cie rdzennie polskiego Ślą-ska Cieszyńskiego, a sto kil-kadziesiąt tysięcy uświado-mionych rodaków naszych zawsze do Polski się garna-cych, rzucić na łup bez-względnej czechizacji. Pa-mietając przyrzeczenia Na-czelnika Państwa, Rządu i Sejmu, z goryczą patrzymy na ten krok dyplomacji pol-skiej, która zawarła umo-wę z Czechami nie tylko nie zdobywając żadnych u-stępstw terytorjalnych, ale nawet nie zyskując gwaran-cji, że oplakany los wy-na-radawianej i wydziedzicza-nej ludności polskiej w za-borze czeskim zmieni się na lepsze. Bo działalność przewidzianej delegacji pol-sko-czeskiej o charakterze i zakresie działania dotąd niejasnym i prawnie nieu-stalonym dla znających sto sunki miejscowe przedsta-wia się jako bezwartościowa, a liczenie na politycz-ną uczciwość i dobrą wolę Czechów za drogą dotąd płaciliśmy i płacimy.

Uroczysto oświadczamy że nie uznamy nigdy na Śląsku Cieszyńskim innych granic jak tylko etnograficz-ne t. j. linję 5-go listopada

2. Dlatego wzywamy wszystkich posłów Śląska Cieszyńskiego, aby spełnia-jąc obowiązek nałożony na nich przez ludność polską całego niepodzielnego Ślą-ska Cieszyńskiego umowę polsko-czeską jako krzyw-dzącą nas i hańbiącą, bez-względnie w Sejmie zwal-czali.

3. Do Rządu zaś, do Sejmu i do całego społe-czeństwa apelujemy, aby nigdy nie uznało dokonane-go przez Czechów zaboru polskiej ziemi i polskiego ludu, aby się nie płamiło rezygnacją sejmów poroz-biorowych.

Jeśli zaś sytuacja poli-tyczną wymagać będzie nor-malnych i sąsiedzkich sto-sunków z Czechami przed jakimikolwiek układami po-litycznymi, czy gospodar-czemi, uzyskać od nich na-leży naprawienie krzywd, wyrządzonych ludności pol-skiej i realnych gwarancji zapewniających tej ludno-sci korzystanie ze wszy-stkich praw obywatelskich i niehamowany rozwój ży-cia narodowego.

Nastrój ludności śląskiej jest taki, iż stwierdzić nale-ży konieczność wysłuchania skarg tych robotników, rol-ników i mieszczan, którzy w pamiętnej groźnej chwili dla ziemi tej, tak nękanej przez Czechów na terenach przez nich zajętych, umieli stanąć w obronie polskości Śląska Cieszyńskiego.

Posel Reger oświadczył tłumom wiecowników do-magających się od niego protestów w Sejmie, że gdyby Sejm umowę ratyfi-

kował to zarówno on jak zapewne i inni posłowie śląscy Sejm opuszczą z pro-testem.

Jednocześnie jednak wy-raził nadzieję, że Sejm nie przyjmie tej umowy hań-biącej i krzywdzącej Pol-skę, która zbyt jest cze-chofiłską, a za mało uwzględ-nia interesy polskie!

A no, zobaczmy, co Sejm na to powie?... Sądzić należy, że odezwie się w nim sumienie polskie...

J. St.

Do mieszkańców z Wileńszczyzny.

Generalny Komisarjat Wy-borczy w Wilnie podaje do wiadomości osób zamieszka-łych lub znajdujących się po-za terytorjum wyborczem, że na podstawie art. 1. Ordynacji Wyborczej do Sejmu w Wilnie, jako zgromadzenia przedsta-wicieli Ziemi Wileńskiej dla da-nia wyrazu woli jej ludności, czynne prawo wyborcze przy-sługuje każdemu bez różnicy płci kto do 1 listopada 1921 r. ukończył 21 rok życia i od-powiada jednemu z następu-jących warunków!

1) Jest wpisany do wykazu lub ksiąg miejscowej ludności, gminnych, miejskich lub bezsta-nowych na terytorjum pow. Wileńskiego, Trckiego, Oszmiań-skiego, Święciańskiego, Bra-clawskiego i Lidzkiego, za wy-jatkami części gmin położo-nych po lewym brzegu Niemna.

2) Jest urodzony na tery-torjum wyborczem, wskaza-nem w p.l.

3) Przed dniem 1 sierpnia 1914 r. mieszkał na terytorjum wyborczem nie mniej niż 5 lat o ile nie sprawował państwo-wej służby rosyjskiej.

4) Posiada na terytorjum wyborczem nieruchomość o ile zamieszkał w kraju przed 1 stycznia 1919 r.

5) Mieszkał na terytorjum wyborczem od 1 stycznia 1918 r. i ma na tem terytorjum sta-łe miejsce zamieszkania.

6) Pracuje obecnie w in-stytucjach samorządowych.

7) Pracuje obecnie w jed-nej z instytucji państwowych i przed 9 października 1920 r. również sprawował służbę Państwową na terytorjum wy-borczem.

8) Przesiedlił się po 12 października 1920 r. na teren wyborczy z terytorjum pań-stwa rosyjskiego na podstawie traktatu Ryskiego i na wnio-sek samorządów gminnych lub miejskich uzyskał zezwolenie

ed Okręgowej Komisji Wybor-czej.

Czynne prawo wyborcze k wyżej wskazany sposób raz ciąga się również i na loc zony.

Osoby uprawnione do gło-sowania mogą zgłaszać się bądź pisemnie, bądź osobiście bezpośrednio albo też za pośrednictwem powstałych w tym celu organizacji do Okręgowych Komisji Wyborczych w Wil-nie, Święciańskich, Komajach, Osmianie, Trakach, Lidzie, Wasiliszkach i Bracławiu z żądaniem wnieślenia ich na listy wyborcze.

Termin nadawiania zgłoszeń upływa 21 grudnia r.b.

Zgłoszenia mogą być rów-nież skierowane do General-nego Komisarjatu Wyborcze-go w Wilnie, celem przesłania ich do odpowiednich Komisji Okręgowych.

W zgłoszeniach winny być wyszczególnione: adres obecny data i miejsce urodzenia peten-ta, miejsce jego stałego za-mieszkania oraz powołania się na odnośny art. i punkt ordy-nacji wyborczej, z mocy któ-rego przysługuje petentowi czynne prawo wyborcze. Do podania winny być dołączone oryginały lub odpisy oficjalne dokumentów, stwierdzające prawdziwość zawartych w po-daniu danych.

Wybory odbywać się będą na całym terytorjum w dniu 8 stycznia 1922 r. Prawo gło-sowania można wykonywać tyl-ko osobiście.

Prawa wyborczego nie mają:

a) osoby sądowo pozbawione praw lub w prawach ograniczone, z wyjątkiem ska-zanych za przestępstwa poli-tyczne.

b) osoby ubezwłasnowolnione

(—) Zabirowski

Gen. Komisarz Wyborczy.

TELEGRAMY.

O fałszowanie stumarkówek.

ŁÓDŹ. Toczyła się w Łodzi rozprawa przeciwko fałszerzom stumarkówek. Rozprawa ujawniła, że nie wiele fałszyfikatów pozostało w obiegu gdyż z wyrobionych przez Drapińskiego 140 tys. przeszło 120 tys. znajduje się w dowodach rzeczowych. Z oskarżonych nikt się do winy nie przyznał.

Oskarżeni zostali skazani na ciężkie więzienie: Marjan Drapiński na 8 lat, Feliks Wieczorkowski na 5 lat, Stefania Wieczorkowska na 5 lat, Gotlieb Fajfer 6 lat, Tomasz Lewy, Bronisław Lewy, Leon Ludwikowski, Kazimierzczak po 4 lata, Stanisław Kwiatkowski 6 lat. Na zasadzie amnestji karę oskarżonym zmniejszono o jedną trzecią.

Nie kijom go to pałką.

WARSZAWA, (tel. wł.) Jak wiadomo, prezes socjalistycznego związku robotników rolnych p. Kwapiński, skazany został za podżeganie robotników do strajku rolnego, na trzy lata więzienia. Obecnie socjaliści nie chcą, ażeby ich bohater dostał się do więzienia, zmusili jednego z posłów socjalistycznych Gęborka, do zrzeczenia się mandatu poselskiego. W ten sposób wejdzie do Sejmu, jako suweren p. Kwapiński, a jako nietykalny poseł będzie mógł ująć kary nań nałożonej.

Zapomoga świąteczna dla funkcjonariuszy państwowych.

WARSZAWA, (P.A.T.) Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 12 bm. uchwaliła wniosek w sprawie zapomogi świątecznej

dla funkcjonariuszy państwowych, cywilnych oraz dla wojskowych. Zapomoga ta zależy od klasy miejscowości i od stopnia służbowego. Pozatem wszyscy funkcjonariusze otrzymają jednolity dodatek rodzinny.

Pospiech w pracach sejmowych

WARSZAWA, (tel. wł.) Konwent senjorów postanowił, aby sejm załatwił jeszcze przed feriami sprawy następujące:

1) danina, 2) ustawa o podatku przemysłowym 3) o naprawie gospodarki finansowej, 4) o zasileniu finansów miejskich, 5) o podatku od wzbogacenia się, 6) o upelnomocnieniu ministra skarbu do podwyższenia podatków bezpośrednich, 7) o uposażeniu Banku krajowego, 8) o dalszej emisji banknotów, 9) o pożycze skarbu w P.K.K.P. 10) o przesileniu w przemyśle.

Postanowiono odbywać posiedzenia od piątku codziennie do 22 bm. włącznie.

Terror bolszewicki na Podolu.

LWÓW, (A.W.) „Ridnyj Kraj” donosi że w Kamieńcu Podolskim Winicy i Humani rozпочęły swą działalność trybunały rewolucyjne, zasadzające po wstańców na karę śmierci. Tysiące osób rozstrzelano tak za opór przeciw składowaniu podatków w naturze jak i za udział w powstaniu. Terror ten wywołuje wprost przeciwny skutek i pomnaża jedynie szeregi powstańców.

Budżet Litwy Kowieńskiej.

KOWNO. W związku z upadkiem marki niemieckiej i wahaniami waluto-

wemi na giełdzie kowieńskiej, zatrzymano czasowo w Sejmie rozważanie budżetu na rok 1922. Ogólna suma budżetu według pierwotnej pozycji dosięga 700,000,000 marek. Do rozpatrzenia budżet zostanie przedłożony Sejmowi, tymczasem zaś kontrola państwowa poleciła ministrom i instytucjom urzędowym przejście budżetu i zmniejszenie go do minimum. Minister skarbu spodziewa się w ten sposób osiągnąć redukcje budżetu od 30—40 milionów marek.

Zydzi wobec wyborów wileńskich

WILNO, W.A.P. donosi: Znaczny odłam żydowski zdecydował się wziąć udział w wyborach do Sejmu Wileńskiego. Wobec tego wstąpił Żydzi do Komisji Wyborczych, zwłaszcza w okręgu Lida, Brześcia. Jak się dowiadujemy w samym Wilnie tworzy się żydowski bezpartyjny komitet wyborczy, który ma zamiar propagować ideę wzięcia udziału w głosowaniu. W rezultacie prawdopodobnie tylko nie liczna grupa żydowska powstrzyma się od udziału w wyborach.

Wydawnictwa w języku polskim w Wiedniu.

WIEDEN, (Russpress). Wyzedł tu z druku pierwszy, z 5 tomowego wydawnictwa, tom „Historji Szkolnictwa galicyjskiego”.

Wszystkie powieści Żeromskiego wydane będą w języku angielskim.

W polskim wyszły następujące wydawnictwa Kautskiego: „Teror i komunizm”, „Rasa i Żydostwo”.

Nakładem tego samego wydawnictwa („Renaissance”) drukowane są prace prof. Einsteina: „Eter i teoria względności” i „Geometria a doświadczenie”.

Proroctwa nienieckie.

HANNOWER, (PAT.) W niemieckich kołach politycznych panuje przekonanie, że dnie najbliższe przyniosą rozstrzygnięcie spraw niezmiernie wagi i doniosłości dla Niemiec i Europy. Kanclerz Wirth potwierdził to na zebraniu centrowców w Koenigswater.

Ruch powstańczy na Ukrainie.

KISZYNIÓW, (Russpr.) Gazeta „Bessarabja” komunikuje, że według wiadomości otrzymanych przez sztab 3 korpusu rumuńskiego ruch powstańczy w północnej Ukrainie nie ustaje. Pogłoski o rozruchach na południu, a szczególnie w okolicach Odessy są silnie przesadzone jak i również wiadomości o znacznej liczbie powstańców w oddziałach Gulaj-Gulenko.

Europa musi być sowiecką.

RYGA, (Russpress) W artykule, poświęconym tygodniowi międzynarodowi komunistycznej „Prawda” pisze: Europa burzawizna musi być sowiecką może być ona państwem dyktatury proletariackiej dopiero po przeżyciu rewolucji robotniczej. Rewolucja zwycięży w walce z dobrze zorganizowanym wrogiem wtedy tylko jeżeli w każdym państwie będzie silna partja komunistyczna, mająca za sobą większość proletariatu. Niechże w tym tygodniu poborowym, wszystko co najlepsze, najbardziej bohaterskie i ideowe skupi się pod sztandarem partji komunistycznej, szykując się do ostatniej walnej bitwy.

Anglja nie uznaje rządów sowieckich.

LONDYN, (Russpress). W sprawie jednego z do-

chożeń sądowych przeciw Krasinowi sąd zwrócił się do ministerstwa spraw zagranicznych z zapytaniem w jakim charakterze Krasin przebywa w Anglii i jaka jest jego sytuacja pod względem prawnym.

Foreign Office przysłał następującą odpowiedź z podpisem lorda Curzona: 1) Uważam za swój obowiązek oświadczyć, że p. Krasin nigdy nie był przyjęty przez J.K.M. Króla i że znajduje się w Anglii tylko na zasadzie porozumienia z rządem sowieckim.

2) Żaden z przedstawicieli rządu sowieckiego nie mógłby być przyjęty przez J.K.M. ponieważ rząd sowiecki nie jest uznany de jure.

3) Foreign Office przyjął p. Krasina, jako agenta rządu sowieckiego.

Czesi przeciw Niemcom!

PRAGA, (A.W.) „Narodni Listy” wskazując na obawy polityków francuskich wobec niemieckich przygotowań odwetowych, wzywa naród czeskosłowacki do zabezpieczenia się wobec Niemiec za pomocą zawarcia przymierza z Francją, Polską i Belgją.

Kronika telegraficzna.

× „Daily Mail” komunikuje, że b. cesarz Wilhelm rabiąc drzwi na dziedzińcu zamku Doorn ranił się ciężko w głowę.

× Na poprawienie finansów rząd kowieński dał zezwolenie na wywiezienie części produktów za granicę. Na mocy tej uchwały wywieziono żyta 100.000 pudów, przynicy — 50.000 pud. i kartofli — 70.000 pudów.

× Gorączka drożyzniana, która w listopadzie opasowała wszystkie dziedziny życia handlowego i przemysłowego w Litwie Kowieńskiej, obecnie nieco straciła na ostrości.

100 EUGENJUSZ MORET

Zaniec Miljardów.

— Miałaby go zabić — mówiła do siebie — zabić tak nagle, bez wyrzutów sumienia tak po teatralnemu?... Oo, trochę podły, miałaby się zdobyć na tyle odwagi, na tyle dzikości! Miałaby popchnąć pod ołeniem nocy ohydny zbrodnię z taką obojętnością?... To niepodobne!

Olimpia nie mogła uwierzyć w tak niegodny postępek, a jednak widziała przecież, że to nikt inny tylko markiz pisał do niej i to on, tak, nie mylił się, stał na górze, czekając na nią, blady i wzruszony.

Nazajutrz arena opuścili Chamouny; udali się ku Martigny, gdzie się zatrzymali w jednym z szafków, w intencji udania się stąd tego samego wieczoru do Genewy drogą S-go Marycego.

Olimpia nie miała już ani własnej woli, ani żadnych chęci; była posłuszną mętow, nie

oponując bynajmniej jego nie wytłómaczonemu kaprysom.

Beruch znajdował się w obywatelnej kuchni, za palac fajkę przed szerokim płomieniem, baczając na komie.

Olimpia, sama w swoim pokoju, wsparta na dloni, błędnie patrzyła przed siebie i pytała, jaki los przeznaczony jest od Boga dla tak nieszczęśliwej istoty, jak ona.

Zastukano do drzwi. Olimpia zerwała się z krzesła z takim przestrochem, jakgdyby w stukaniu tem przeczuła jakieś okropne nowiny.

Był to chłopiec hotelowy z listem w ręku.

— Mój mąż jest na dole — rzekła Olimpia.

— Przeproszę panią, list jest adresowany do pani.

— Proszę.

— Oto jest... Bo widzi szanowna pani milord, który mi do ręki ten list, zastrzegł sobie najwyraźniej, ażeby pan nie dowiedział się o niczem...

— Dobrze zostaw małe same...

Olimpia, drżąc na całym ciele, siamala plecak i przeczytała co następuje:

„Pani:

Markiz de Vandemère, mój najlepszy przyjaciel znikł od paru dni i nikt nie wie, co się z nim stało. Kiedy go opuszczał poraz ostatni, wybierał się właśnie na szczyt góry de Flegère. Nazajutrz mieliśmy opuścić Chamouny i udać się do Paryża. Naprawdę szukam go od tej chwili i naprawdę udawałem się na szczyt owej góry i naprawdę badałem wszystkie okoliczne wierzchołki Widzę, że nie ma nic wiążącego z Chamouny, ponieważ powziąłem pewność, że markiz tam nie ma, pozwoliłem sobie udać się w ślad za paną sądząc, że pani mogłaby mi dać pewne wskazówki co do niego. Był pan ostatnią osobą z którą markiz miał się widzieć przed odjazdem. Może udał się już do Paryża, może uległ jakimś tajemniczym rozkazom i wyrzekł się mojej przyjaźni, ażeby tylko odjechać jak najspieszniej. Nie wiem sam, jak mam sobie postąpić i dla tego niecierpliwie oczekuję na odpowiedź pani.

Karel Duveret.”

„P. S. Siłący, który wręczy

pani ten list jest zupełnie oddany i będzie pani ślepo posłuszny.”

— Nie omówiłem się — rzekła do siebie Olimpia — jeszcze jeden nieszczęśliwy, który się zaślępił! Ale to serce szlachetne! Markiz de Vandemère był jego przyjacielem to też poświęcił się dla niego. List jest zimny i pełen godności jest to list uczciwego człowieka, który nie obawia się aby go posądzono o zdradę. Mój Bóg — dodała zalewając się gorącymi łzami — dlaczegoż to ty niegodne są poszukiwane przez ludzi szlachetnych i prawych!... Ale markiz... markiz... — zawołała Olimpia — niema wątpliwości... nie żyje, nie żyje! Zmordowany przez niego... Dowiem się, muszę się wszystkiego dowiedzieć.

Zadzwoniła.

Wszedł ten sam lokaj. Olimpia napiła pewną ręką:

„Czekaj pan, jutro dowiesz się o wszystkim”.

Podpisała „Olimpia” i złożyła papier w dwie nie wkładając go nawet do koperty.

— Oddaś to temu panu, który cię przysłał do mnie —

rzekła — potem wracaj, czekam na ciebie.

W dziesięć minut potem stał przy drzwiach.

— Zjadł na dole — rzekła Olimpia — i powiedział temu panu, który mi to wręczył, że pragnie z nim natychmiast rozmówić.

— Panu?... Chyba mętowi pani?

— Tak, jest, mam z nim do pomówienia.

Beruch przybył niezwłocznie zdziwiony ale uśmiechał się.

— Panie — rzekła Olimpia bez żadnych innych przemówień — oto list, jaki otrzymałam przed chwilą; zechciej pan go przeczytać.

— O, to mi żona, która się szanuje — odparł Beruch z uśmiechem — i nie chce prowadzić żadnych korespondencji bez wiedzy męża.

Nie zmieszany bynajmniej, wziął list do ręki i przeczytał go z uwagą.

c. d. n.

× „Nowy Mir“, berliński komunikuje, że Maksym Gorkij zachorował poważnie, przy ciężkiej gruźnicy rozwinęła się choroba sercowa. Z Berlina Gorkij przeniósł się do Schwarzwald, gdzie spędzi najmniej trzy miesiące. Dziennik twierdzi, że słynny pisarz usuwa się zupełnie od działalności literackiej i społecznej.

× Rząd Rumuński wysłał do Moskwy notę przecząc przeciw twierdzeniu sowietów, jakoby od dział powstańcze formowane były na terytorium rumuńskim. Takie Jonescu oświadcza, że Rumunja nie myśli o napadzie na Rosję Sowiecką.

× Sowiecki Komitet techniczny komisariatu handlu zewnętrznego w Moskwie polecił swemu przedstawicielowi zagranicą, prof. Łomonosowu zamówienie w firmach Krupp, Oberschlesische Stahlwerke i in. nowej partii szyn i parowozów na 200 milj. rb. w złocie.

× Dzienniki komunikują, że rząd w Rydze odmówił powtórnie załatwienia zmiany statutu polskiego Tow. „Oświata“ nowe paragrafy statutu rozszerzały działalność towarzystwa na całą Łotwę. Odmowa jest umotywowana przyczynami formalnymi.

Sądy dla nieletnich.

Na plenarnych posiedzeniach Komisji Kodyfikacyjnej, odbytych w Krakowie w dn. 5-ym, 6-ym i 7-ym b. m., uchwalono projekt ustawy o sądach dla nieletnich. Projekt ten wprowadza do polskiego ustawodawstwa karnego nowożytnie i humanitarne zasady w przedmiocie odpowiedzialności karnej za czyny przestępcze. Główną zasadą projektu jest zupełna nieodpowiedzialność małoletnich w wieku do lat 13-tych, a od 14-tych o tyle, o ile przestępstwo było popełnione w poczuciu złego czynu. Projekt oddaje sądy nad nieletnimi w ręce członków Sądu okręgowego, a więc w ręce ludzi starszych, znających życie i stosunki społeczne. Dla nieletnich przewiduje projekt utworzenie specjalnych zakładów wychowawczych i poprawczych z wykluczeniem domów karnych dla dorosłych, a to ze względu na konieczność ochrony małoletnich od złego wpływu. Nadto, projekt przewiduje utworzenie patronatu opieki nad małoletnimi które będą istniały pod kontrolą sądu.

Za projektem oświadczyła się olbrzymia większość Komisji Kodyfikacyjnej, a gwałtowna opozycja nielicznej grupy przeciwników projektu, która z profesorem Pełczyńskim na czele oświadczyła, że za stosowaniem ostrych restrykcji karnych względem nieletnich, skończyła się przegrana. Komisja uchwaliła nadto skierować się do Rządu z wzywaniem, by jeszcze przed wprowadzeniem w życie ustawy zmniejszał małoletnich przestępców w osobnych domach karnych, a nie z dorosłymi więźniami, oraz udzielił wyjątkowej pomocy istniejącym w tym celu zakładom wychowawczym i poprawczym i w celu przebudowania tych zakładów dostarczył odpowiednich budynków, ziemi i środków materialnych.

Gdzie są najtańsze i najlepsze towary?

Dowiedzą się wszyscy z gwiazdkowego numeru „Kurjera Zagłębia“ który wyjdzie w dniu 18 b. m. w podwójnym nakładzie i podwójnej objętości, do tego czasu radzimy Sz. Czytelnikom :

Wstrzymać się z zakupami

upominków gwiazdkowych gdyż kupcy postanowili

obniżyć ceny

— o czym zawiadomiamy w Kurjerze. —

Ogłoszenia przyjmuje Administracja do środy dn. 17 grudnia do godz. 10 rano.

Sprawy miejscowe.

Jak zapobiec pożarom.

Pożary w miastach i wsiach Zagłębia od pewnego czasu stały się częstą plagą, bo pomijając te które zdarzyły się w lecie i spowodowane były upałami — byłśny śladkami pożaru gmachu magistrackiego, jaki fatalnie odbił się na gospodarce miejskiej i zmusił Zarząd miasta do zwrócenia się o nagłą pomoc do rządu. Jak ongiś jednak zapobiegano pożarom świadczą prześcisły dla policji z r. 1866 go, które to dla wiadomości odpowiedzialnych w dz. cyt. jemy częściowo. Pod tytułem „O środkach zapobiegawczych pożarom“ rozdział XI str. 441 Nr. 360 prześcisły dla policji część II tom II 1866 r., które s. ładają się z 57 art. głosi:

§ 9. Szczególniejsza przy czestych rewizjach być powinna baźność na stolarzy, tokarzy, kowali, aby w ich warsztatach towarzyszących i wiorów nie skupiali i te od kominiów i pieców odgarnywali, tudzież aby żadnego drzewa na płacach nie suszyli i przy nocej porze światła nie zostawiali; bliższy dozór, pod odpowiedzialnością właścicieli domu zostawia się.

§ 10 Niemniej baczności dołożyć miejscowa policja, aby w zamieszkaniałach takich nie były wielkie składy drzewa zakładane, lecz na takowe oddalone od domów mieszkalnych place przeznaczone zostały, pod odpowiedzialnością rzemieślnika i właściciela. Podobna ostrożność i względem składów węgla zachowaną być winna.

§ 11 Handlującemu drzewem i węglem żadnych składów pod domostw, stodół itp., dozwolilo nie można, place nad rzekami, lub oddalone miejsca, za miastem, gdzieby rzek nie było, na to przeznaczone być powinny.

§ 14 Stonaj, łoje, sadła i tym podobne palne materiały, w składach odesobnionych od domów mieszkalnych zachowane być mają.

§ 25 Policja miejscowa jaknajpilniej doglądać jest winna: aby wodociąg, pompy, studnie tak publiczne, jako i w domach prywatnych, w jaknajlepszym były stanie. §

Reszty 52 art. że względu na brak miejsca rzytać nie możemy. Radziliśmy jednak wiedzieć dlaczego przepisy te dotąd nie były i nie są stosowane?

Może w tej nader ważnej sprawie p. komendant powiatowy policji zechce zabrać głos i kwestię tę ze swego punktu widzenia wyświecić. Jak wiadomo w miastach wycier kominiów jest mocno zaniedbany, a stróżów nocnych nigdzie nie widać. Prosimy p. nadkomisarza w tychże przepisach przejrzeć N.Nr. 376 377 rozporządzenie Kom. Rząd. Spr. Wewn. i Pab. z dnia 12 marca 1842 r. Manipulacja wycieru kominiów jest tam szczegółowo określona.

A funkcje stróżów nocnych określa § 367 str. 465 rozporządzenia tejże komisji rządowej.

Oto są środki zapobiegawcze przeciw pożarom, które gwałtem nie domagają się ścisłego wykonania.

Młodzież akademicka w obrobie etyki życia publicznego.

Dnia 8 bm. odbył się w sali Tow. Rolniczego w Krakowie wiec akademicki, zwołany przez Czytelnię akad. im. Adama Mickiewicza, „Kółce“ organizacji młod. nar. w sprawie zajęcia przez młodzież akad. stanowiska wobec antypaństwowej roboty pewnych ugrupowań politycznych. Po wyczerpującym refleksie kol. Liśkiewicza i żywej dyskusji przyjęto rezolucję, która brzmiała:

„W syciu publicznym powinna obowiązywać uczciwość, a dobro całego państwa stać mu si wyżej, niż interesy stronnictw czy grup społecznych.

Młodzież wszystkich wyższych uczelni Krakowa na wiecu ogólnie akademickim dn. 8 go grudnia uważa za oszczerstwo, młotane przez „skrajną prawicę, jej nie przebiegającą w środkach walki partyjnej, posuwającą się aż do naruszenia honoru żołnierza polskiego, podburzającą mas przeciw rządowi i spotwarzającą

wajwyższego dobra narodowego osiągniętego krwawym wysiłkiem tylu pokoleń, polskiej władzy państwowej, której reprezentantem jest Komendant Józef Piłsudski, jest zbrodnią przeciwko własnej Ojczyźnie.

„Nie mieszając się do sporów partyjnych starszego społeczeństwa w imię etyki życia publicznego, dobra całego narodu i godności naszej Ojczyzny — młodzież bezwzględnie potępiła i piętnuje jako antypaństwową działalność, rozwrodość polityczną niektórych stronnictw, jakiego przykładem jest afera posła Zamraskiego oraz wzywa kolegów innych środowisk do zajęcia podobnego stanowiska.

Epilog sprawy pseudo-lekarza Łączyńskiego

(kor. wł.)

Lublin w grudniu 1921.

W dniu 10 bm. w wojskowym sądzie okręgowym w Lublinie odbyły się rozprawy sądowe przeciwko rzekomemu lekarzowi poruczn. Ryszardowi Łączyńskiemu, b. zecerowi który w ciągu 2 ch lat, jak to Czytelnicy przypominają sobie z naszych notatek marcowych, występował w roli lekarza, kierując szpitalem epidemicznym w Siewierzu oraz pracując w szpitalu Koziegłowskim i w ambulatorjum Kasy Chorych w Siewierzu i Porębie.

Zdemaskowany przez lekarza powiatowego, dr. Rydera fałszywy lekarz aresztowany był w marcu rb. i pozostawał w areszcie śledczym wojskowym do dnia 10 bm. tj. do chwili wszczęcia rozpraw sądowych.

W wspomniany pseudo-lekarz Łączyński posażony był o zdradę stanu, gdyż zarzucono mu, iż był jakoby szpiegiem rosyjskim i działał na szkodę państwa austriackiego i polskiego — jednak nie z two nie udowodniło mu tej winy.

Pozostało więc tylko oszustwo i fałszerstwo — jako obciążające sumienie Łączyńskiego.

Na rozprawy zaważano znaczną ilość świadków. Rozprawy trwały od godz. 9 r. do 8 wiecz. z przerwą.

Stawili się tylko świadkowie dr. Ryder z Bieżunia i felczer Zebrowski, na skutek raportu którego, pierwszy (tj. lekarz powiatowy) wszczął dochodzenia i przekazał sprawę prokuraturji.

Prokurator, przemawiając przeszło godzinę, starał się wykroczenia Łączyńskiego podciągnąć pod ustawę ścierpiową, o oszustwie i działaniu na szkodę państwa, która w razie udowodnienia a winy, groziła by oskarżonemu śmiercią.

Obrońca, również w godzinę przemówienia, starał się zbagatelizować przestępstwo i wniósł o uniewinnienie zupełnie Łączyńskiego.

O godz. 10 i pół wiecz. Sąd, po naradzie, ogłosił wyrok następującej treści:

„Ryszard Łączyński za to, że powołany w jesieni 1920 r. do służby wojskowej, jako rzekomy lekarz a to na skutek mylnych wiadomości o jego fachowych kwalifikacjach, zataił rozmyślnie przed władzami wojskowymi, że jest z zawodu zecerem i że nie posiada fachowej wiedzy lekarskiej, lecz przeciwnie — w swoich wojskowych dokumentach o nobistycznych podał świadomie fałszywie, że ukończył fa-

kultet medyczny w Moskwie i że jest z zawodu lekarzem — w ten sposób za pomocą oszukania, w zamiarze uzyskania stopnia oficerskiego, przywiązanego do stanowiska lekarza a w związku z tem także w zamiarze bezprawnego osiągnięcia dla siebie korzyści materialnych, połączonych ze stopniem oficerskim, skłonił władze wojskowe do przyznania mu stanowiska lekarza, nadania stopnia porucznika i wypłaty poborów oficerskich przez przeciąg 6 miesięcy, wyrządzając przez to także i skarbowi wojskowemu szkodę materialną w wysokości, nie przekraczającej 10 000 mk. — zostaje skazany na 1 rok więzienia, bez zaliczenia aresztu śledczego i wydalenia z wojska. Areszt śledczy nastąpił z winy oskarżonego, który dawał wykrętne zeznania.

Skazany Łączyński przyjął ze spokojem wyrok i wniósł o przysługujący mu 3 ch dniowy termin do orzeczenia co do przyjęcia wyroku i ewent. wniesienia apelacji.

(r.)

Kronika.

—O węgiel dla ochron.

Prezydent R.M.O. w Łagiszy, za naszym pośrednictwem, składa niniejszym serdeczne podziękowanie dyr. Kop. „Antoni“ w Łagiszy p. Gustawowi Nordmanowi za bezpłatne zaopiarowanie 5 korcy węgla miesięcznie, na rzecz tamtejszej ochrony i ma nadzieję, że czyn ten posłuży przykładem dla innych pp. dyrektorów kopalni, znajdujących się w obrębie gminy. Nadmieniamy, że więcej jest ochron, które czują wielką potrzebę opału i sądzić należy, że Zarządy kopalń przyjdą im w tym względzie z pomocą.

— Schwytywanie miljonowego przemytu.

Nocy z 14 na 15 bm. na pograniczu w odcinku 4 komp. 15 B. onu Celnego przychwycony został znany w Sosnowcu notoryczny przemytnik waluty i kruszców szlacheńskich: Chemia Berliński, Nata Żyto i Abraham Opatowski, którzy asilowali przemytnictwem na G. Śląsk a stamtąd dla banków niemieckich czterdziest kilka tysięcy mk. polskich i 184 szt. różnej wartości rosyjskich monet złotych na sumę 2 miliony mkp. Szczegóły działalności tej trójki przemytników, grasującej już oddawna, podamy niebawem.

— Koncert.

W dniu 17 grudnia 1921 r. w sali gimnazjum im. „Staszycy“, odbędzie się koncert na rzecz niezamożnych uczniów Państw. Gimnazjum im. E. Piłsudskiego. W koncercie wezmą udział: p. W. Kopecka (fortepian), p. S. Smuga (skrzypce) i p. K. Kopecki (wiolonczela). Ceny miejsc od 200 do 800 marek wejście 100 mk. Początek o g. 8-ej wieczorem punkt. Bilety wcześniej nabywać można w gimnazjum Żeńskim im. E. Piłsudskiego (dawniej p. Siwko-wej).

— Tylko „pięknym”

„słowiczankom“, przesyłają serdeczne życzenia „Wesołych Świąt“ i pozdrowienie — podoficerowie-słowiczanie 21 pułku ułanów „Nadwiślańskich“ — plut. Anzorge Konrad, plut. Misiurkiewicz Łukasz, kaprale Chabrzyk Wacław i Grzyb Józef.

— **Kradzieże.** W dniu 13.XII r. b. Komisarjat I policji państw. opisał protokoły zameldowania w sprawie kradzieży: 1). garderoby wartości 100.000 mk. na szkodę Tomczyk Walerji, zam. w Sosnowcu przy ul. Milej № 2. 2). wyrobów tytułowych na ogólną wart. 500.000 mk., ze sklepu Grussa Mariana zam. przy ul. Piłsudskiego 64. 3). koldry wełnianej, dwóch poszewek białych i 11 funt. smalcu, na szkodę Samburskiej Weroniki (ul. Kaliska № 45) oraz 4). 8 balji wart. 9.000 mk. z piwnicy Strukowskiego Zygmunta zam. w Sosnowcu przy ulicy Dąbrowskiej № 7. Za nieznanymi sprawcami wdrożono energiczne dochodzenie.

Z teatru J. Czarneckiego.

(Komunikat).

Dzisiaj teatr na wpisy, „Kola Samopomocy przy Państwowym szkole technicznej w Sos-

nowcu, urządza specjalne przedstawienie. Dla zasilenia swej skromnej kasy — urządzają pełną nadziei, że publiczność nasza poprze ich zabieg, to też rejno i gwarno dziś będzie w teatrze, a na scenie ujrzymy rzecudną rzecz francuskiego pisarza Lavedana „Obowiązek — Szpieg Francji” zakończy ten wieczór odpowiedni dział koncertowy.

W sobotę po raz pierwszy ukaże się „Sulamita”. Muzyka Goldfadena.

W niedzielę jak zwykle dwa przedstawienia popoł. „Lalka” operetka dostępna dla wszystkich, wieczorem „Dziewcze z Holandji” o którą to publiczność dopomina się.

Maskarada w teatrze urządzoną będzie na Sylwestra o doborowym posiadającym mnóstwo niespodzianek programie

„ATLAS” Akcyjna Spółka kartograficzna i wydawnicza we Lwowie, ul. Czarneckiego 12

poleca następujące wydawnictwa kartograficzne:

Romer: Atlas geogr., Zeszyt I a Mp.	420
Mapa Polski ścienna	800
Mapa Polski ścienna podklejona	1400
Mapa Europy ścienna	800
Mapa Europy ścienna podklejona	1400
Planigloby ścienna	1600
Planigloby ścienna podklejona	2600
Mapka admin. Polski	80
Mapka polit. admin. Polski	60
Mapka Ziemi Polski	60
Mapka Granica Polski na Śląsku Górnym	60
Mapka Europy podług nowych traktatów	40
Romer Szumański: Mapa Polski hypsometr	300
Romer: Księga inform. i adresowa polsk. części Śląska Opolskiego	—
Mapka rozsielenia Polaków	—

1570

NA GWIAZDKE!!!

zaopatrujcie się już teraz

W Pierniki Toruńskie

NAJLEPSZE

Z FABRYKI PIERNIKÓW

dawniej

Richard Thomas

Toruń, Jęczmienna 4/13.

Jedyna największa fabryka w rękach polsk.

Dla uniknięcia drogiego pośrednictwa fabryka ekspedjuje najdrobniejsze zamówienia.

Cenniki i próbne paczki pocztowe na żądanie

Specjalnie dla smakoszów poleca się

„Katarzynki deserowe”

1449

Powiatowa Kasa Chorych w Sosnowcu

podaje do wiadomości swych członków, że w ambulatorjum przy Szpitalu „Renard” w Sielcu rozpoczął przyjęcia w chorobach chirurgicznych nowozaangażowany lekarz

Dr TADEUSZ BUTKIEWICZ

ordynujący codziennie od 3—5 po południu. 1711

Ceny niższe!

MYDŁA TUALETOWE, WODY KOŁOŃSKIE, SZCZOTKI DO UBRANIA, SZCZOTKI DO GOSPODARSTWA DOMOWEGO, WYCIERACZKI SZCZOTKOWE polecają sklepy apteczne 1706

M. Jagiełłowicz

3-go Maja 22.

W. Jagiełłowicz

Renardowska 47.

Ogłoszenie.

W dniu 21 grudnia r. b. o godzinie 11 rano na podwórzu gmachu Starostwa Będzińskiego odbędzie się

w drodze publicznej licytacji sprzedaż następujących przedmiotów:

- 1) Wałach gniady lat 7 Cena wywoławcza Mk. 50.000
- 2) Bryczka na żelaznych obręczach, jasna z siedzeniami skórzanymi Cena wywoławcza 70 tysięcy marek. 1719
- 3) Wóz roboczy duży Mk. 30.000
- 4) 2 szleje robocze Mk. 25.000
- 5) 1 szleja wyjazdowa z naszelnikiem, kantarkiem i uździe nicą cena wywoławcza Mk. 20.000.

Reflektujący na kupno wyżej wymienionych przedmiotów winni złożyć tytułem kaucji 10 tys. mk. które po ukończeniu licytacji będą natychmiast zwrócone.

Wszyscy, którzy

chcą poznać życie narodów na kuli ziemskiej, kogo zajmuje literatura sztuka, dramat, muzyka, śpiew, sprawy wojskowe, sport, wyznaczk, przemysł, handel, mody, itd. — ten prenumeruje „Przegląd Światowy”, ilustrowane czasopismo, poświęcone wszystkim gałęziom wiedzy 1289

PRZEGŁĄD ŚWIATOWY pojawia się w czterech językach polskim, a w części ilustracyjnej i Przewodniku międzynarodowym również w francuskim, angielskim i niemieckim, wraz z dodatkiem Esperanta Fakto — wychodzi 15 każdego miesiąca

BEZPŁATNA PREMJA dla prenumeratorów „Przeglądu Światowego” Każdy prenumerator „Przeglądu Światowego” otrzyma bezpłatnie „Ilustrowaną Encyklopedję Podręczną”

PRZEDPŁATA ROCZNA — 2000 mk. pol. 2000 kor. austr. 250 mk. niem. 50 fr. 4 dol. PRZEDPŁATA POŁROCZNA — 1000 mk. pol. 1000 kor. austr. 150 mk. niem. 30 fr. 2 dol. Redakcja i Administracja „Przeglądu Światowego” Warszawa, ul. Sienna 23. Do nabycia w biurach dzienników, księgarniach i na dworcach kolejowych Egzemplarzy okazowych nie wysyła się.

Blache mosiężna

o różnych grubościach poleca ze składu

SPÓŁKA TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWA

R. GODYCKI-CWIRKO i S-ka,

Warszawa, ul. Nowowiejska № 14. Telefon 25-05.

Wyłączne przedstawicielstwo 1687

WIELKOPOLSKIEJ HUTY MIEDZI w Poznaniu.

Pierwszorzędna fabryka mydła J. Cwajgenhaft

Sosnowiec, Targowa 7 1649

zawiadamia iż sprzedaje się

mydło pierwszego gatunku

zawierające od 63 do 67% tłuszczu po cenie Mk. 180 za funt Najmniejsza ilość sprzedaży 25 funtów.

Ból głowy, migrena, neuralgia

usuwają powascehaie znane proszki „Kognitum”. Migrena Nervosa. Zagaś w aptekach, składach aptecznych proszków z „Kognitum”.

Choroby żołądka, kłózek, nerek, obstrukcje, hemoroidy radykalnie leczą

Szwajcarskie gorzkie zioła

Dr. Bauera 2494

z marką Kognit. Sprzedają apteki i składki hurtowe Sosnowiec skład ap. Jagiełłowicz

Krakowskie Kursa Maturychni

„Matura”

ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE

Dąbrowskiego 5a / II 1603

(godz. przyjęć od 2—4 po poł. oprócz niedziel i świąt) Nauka na kursach zbiorowych do matury i do egz. z 5 i 6 klas rozpocznie się w najbliższych dniach. Uczyc będą najwybitniejsze siły fachowe. Jeszcze kilka miejsc wolnych. Informacje bezpłatnie

DOBNE OGŁOSZENIA

NA GWIAZDKE

Wykonują roboty grawerskie solidnie Zakład Grawersko Pieczętarski, J. Goldberga, Sosnowiec Modrzejowska 18, sklep w podwórzu. 1554

Student

Uniwer. Jagiel. poszukuje korepetycji. Łaskawe oferty pod „Student” do Administracji niniejszego pisma. 1720

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy

ul. Piłsudskiego Nr. 16, poleca służbę domową, niewykwalifikowanych robotników, rzemieślników, terminatorów oraz biuralistów, maszynistów, techników i kandydatów innych zawodów. Pośrednictwo bezpłatne. 838—10

Poszukuję posady

Jako magazyniera, kontrolera, nadzorca lubisla pomocn. w interesie handlowym lub przemysłowym Referencje i kaucję posiadam. Łaskawe zgłoszenia ul. Niemieckie № 5 Józef Bielski 1682

Okazja na gwiazdkę

Fortepjan bardzo ładny czarny lub polizandrowy, krótkie światłowych firm sprzedam tanio. Dąbrowska Nr. 11 stróż wakaże. 1688

Marmelada

czysto jabłeczna lub sliwkowa, twarda zgotowana na cukrze wysyła opłatnie do każdej miejscowości pocztową w praktycznych, nowych, próbnych beczkach zawartości netto cztery kilo (10 funtów) za nadesłaniem lub wpłatą na Nr. 140 417 Pocztowej Kasy mk. 2850. założona 1876 roku Paro wa fabryka ciast cukrów i marmelady Stanisław Gurgul Jarosław Małopolska Wysyła za zaliczeniem nie uskuteczni my. 1534—6

Pokój

do wynajęcia umeblowany tanio do sprzedania kredensik pokojowy wiadomość w Kurjerze. 1690

W środę

po południu zginęła młoda wyłlica, miedzi brązowej. Uprasza się o odprawienie na Plac Kościuszki Nr. 1 za nagrodą — do portiera. 1714

Zaginęła

kontrolka wydana przez kop. Hr. Renard na imię Józef Ciura. 1715

Zaginęła

książka chlebową wydana na kop. Hr. Renard na imię Andrzej Filo 1716

Zaginęła

kontramarka wydana na kop. Hr. Renard na imię Walenty Mularczyk. 1717

Zaginęła

portfel i kontramarka wydana na kop. Hr. Renard na imię Paweł Kołuk. 1718

Zaginęła

książeczka z Powiatowej Kasy Chorych na imię Eugeniusz Góra.

Zaginęła

książka Kasy Chorych na imię Antoni Drabowicz.